

N:o 264.

Af herrar **A. Jönsson** i Yngsjö och **M. Andersson** i Löfhult
i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till
förordning angående försäljning af brännvin.

I det förslag till förordning angående försäljning af brännvin, som genom Kungl. Maj:ts proposition n:o 79 öfverlämnats till Riksdagen, har, med afseende på brännvinsmedlens fördelning, stadgats:

§ 25.

De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till detaljhandel med brännvin, äfvensom den nettovinst af rörelsen, som bolag enligt § 21 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

— — — — —
för stad, som deltagar i landsting:

fem tiondedelar, dock ej mer än hvad i nämnda bilaga angifves såsom högsta andel för hvarje stad, tillfalla staden; återstoden insättes i statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela beloppet insättes i statskontoret.
— — — — —

Därjämte innehåller Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag följande

Öfvergångsstadganden.

Denna förordning träder i kraft, i fråga om stad den 1 oktober 1907 samt beträffande landsbygden den 1 november 1907.

För tiden till och med år 1925 skola med afseende å inkomst af brännvinsförsäljningsmedlen till städerna räknas de köpingar, i hvilka under försäljningsåret 1904—1905 minuthandel med och utskänkning af brännvin varit jämlikt § 11 mom. 2 i kungl. förordningen den 24 maj 1895 öfverlättna åt bolag.

Af ofvanstående bestämmelser framgår, att det endast är sådana köpingar, hvilka under innevarande försäljningsår hafva åt bolag öfverlåtit minuthandel med och utskänkning af brännvin, som komma i åtnjutande af delaktighet i försäljningsmedlen under den i förordningen medgifna öfvergångsperioden. En sådan begränsning synes oss dock icke vara öfverensstämmande med rättvisa och billighet. Väl är det sant, att nämnda köpingar i allmänhet inrättat sina utgifter och sin ekonomi med beräkning af dem tillerkända andelar af brännvinsförsäljningsmedlen — och af det propositionen bilagda statsrådsprotokollet framgår, att den föreslagna öfvergångstiden satts så lång som 20 år just med hänsyn härtill — men det torde också vara visst, att icke så få köpingar finnas, inom hvilka spirituosauskänkning bedrifves, utan att denna af en eller annan anledning blifvit ordnad i öfverensstämmelse med bestämmelserna i § 11 mom. 2 i kungl. förordningen den 24 maj 1895. Äfven dessa köpingar, hvilka i olikhet med municipalsamhällen äro skyldiga att utan bidrag af allmänna medel aflöna sina polismän, hafva helt visst i de flesta fall beräknat sina ekonomiska angelägenheter just med hänsyn till den enligt nu gällande lagstiftning medgifna rätt att bilda bolag för öfvertagande af detaljhandeln med brännvin. Det synes oss, som om äfven dylika köpingar borde äga berättigadt kraf på andel af försäljningsmedlen — synnerligast som de själfva icke alltid varit orsaken till att försäljningsrätten icke blifvit öfverlämnad åt bolag. Det saknas nämligen icke exempel på att köpingar ingått till Kungl. Maj:t med ansökan, att minuthandel med och utskänkningen af brännvin inom samhället måtte få öfverlåtas åt för ändamålet bildadt bolag, hvilken ansökan emellertid, ehuru tillstyrkt af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, blifvit afslagen af den anledning, att omarbetning af vissa delar utaf brännvinslagstiftningen vore

förestående. Den slutsatsen ligger då nära till hands, att dessa köpingar, därest de något tidigare inkommit med sina ansökningar, skulle fått dem beviljade och sålunda kommit att tillhöra dem, som enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag under öfvergångstiden skulle komma att med afseende å inkomsten af brännvinshandeln intaga en fördelaktigare ställning. Med tanke härpå kan man knappt värja sig för känslan, att sådana köpingar i det kungl. förslaget blifvit rätt styfmoderligt behandlade, och näppeligen torde man kunna säga, att Riksdagens i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 12 maj 1902 framställda begäran om framläggande af förslag till bestämmelser, »hvarigenom, därest brännvinsbeskattningen fortfarande såsom hittills anses böra uppdelas i tillverkningskatt och försäljningsavgift, en med billighet och rättvisa öfverensstämmande fördelning af försäljningsavgifterna må kunna åvägbringas», åtminstone i detta afseende blifvit fullt tillgodosedd. Oss synes det nämligen, att dessa köpingar, som icke redan under innevarande försäljningsår öfverlätit försäljningsrätten af brännvin åt bolag, blifvit ganska orättvist behandlade. Och härtill kommer en annan sak: enligt Kungl. Maj:ts förslag medgifves rätt för stad, som för närvarande icke har brännvinsbolag, att bilda dylikt bolag, och nytillkomna städer medgifvas samma rättighet. Hvarför skall då icke samma rätt kunna gifvas åt redan färdigbildade köpingar, i synnerhet som åtskilliga af dessa kunna uppvisa ett långt större invånarantal än åtskilliga städer?

Då erhållande af andel utaf brännvinsförsäljningsmedlen efter samma grunder som städerna är en fråga af stor ekonomisk vikt icke blott för de köpingar, inom hvilka minuthandeln med och utskänkning af brännvin redan äro öfverlättna åt bolag, utan äfven för öfriga köpingar, enär äfven dessa, såsom ofvan visats, i allmänhet inrättat sin ekonomi med beräkning att inom en ej alltför aflägsen framtid genom spirituosahandteringens öfverlåtande åt bolag med afseende på inkomsten af denna handtering blifva likställda med städer, få vi vördsamt föreslå,

att fjärde stycket i öfvergångsstadgandena uti Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående försäljning af brännvin måtte erhålla följande förändrade lydelse:

För tiden till och med år 1925 skola med afseende å inkomst af brännvinsförsäljningsmedlen till städerna räknas icke blott de köpingar, i hvilka under försäljningsåret 1904—1905 minuthandel med och utskänkning af brännvin varit jämlikt § 11 mom. 2 i

kungl. förordningen den 24 maj 1895 öfverlåtna åt bolag, utan äfven alla de samhällen, hvilka vid tiden för den nya förordningens trädande i kraft innehafva köpingsrättigheter och före utgången af år 1925 af Kungl. Maj:t erhållit tillstånd att åt bolag öfverlåta berörda försäljningsrätt.

Stockholm den 1 april 1905.

And. Jönsson

i Yngsjö.

Magnus Andersson

i Löfhult.
